

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Bij voorkeur drie liter binnen een uur na de geboorte

Biest als basis

Deze morgen verliep de maandelijkse bedrijfscontrole vlot. Ondertussen was er in de afkalfstal zonder problemen een kalfje geboren. De veehouder had inmiddels het naveltje al ontsmet. 'Het is een vaarskalfje', klonk het. 'Nu ga ik het kalf naar de iglo brengen, de koe nog uitmelken en het kalf biest geven, want die ellende van toen wil ik liever niet meer meemaken.'

Tot een half jaar geleden liet de veehouder gewoonlijk het kalf de eerste dag bij de moeder, dat was immers wel zo mooi en zo natuurlijk. Totdat enkele kalfjes last kregen van diarree. Hoewel er geen enkele van de kalveren doodging, resulteerde dit wel in een behoorlijke groeivertraging. Eén kalf had zelfs een infuus nodig.

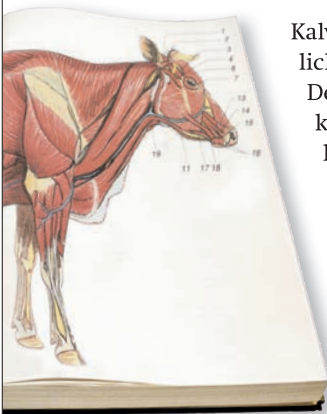
Het verzorgen van de zwakke kalveren betekende voor de veehouder nogal wat extra werk. Hij moest de zieke kalveren tweemaal daags elektrolytenoplossing geven en had extra werk door het toedienen van medicijnen en het warm houden van de kalveren.

Uit het bloedonderzoek – gedaan op de vierde levensdag – bleek toen dat de hoeveelheid antilichamen IgG in het bloed van deze kalveren veel te laag was. Door de matige biestopname namen de kalveren onvoldoende voeding en onvoldoende antistoffen op met als resultaat een sterk verlaagde weerstand.

Het veranderen van de werkwijze na afkalven was de oplossing van dit kalverprobleem. De veehouder haalt de kalveren nu onmiddellijk na de geboorte bij hun moeder weg. Bijkomend voordeel van die methode is de hogere drogestofopname van de pas gekalfde koe als het kalf onmiddellijk na de geboorte wordt weggehaald.

De encyclopedie **biest of colostrum**

Kalveren worden geboren zonder antilichamen tegen welke ziekte dan ook. De darmen van een pasgeboren kalf kunnen gedurende 24 uur grote moleculen, zoals antilichamen, direct opnemen in het bloed. Let wel: twaalf uur na de geboorte is deze directe opnamemogelijkheid al met de helft verminderd.

Naast heel veel antistoffen bevat biest veel witte bloedcellen, vitamines, diverse immuunstoffen en energierijke voe-

dingsstoffen. De leeftijd van de koe en het rantsoen in de close-up-periode, met name voldoende eiwit, bepalen mede de kwaliteit van de biest. Het vaccineren van het moederdier een maand voor afkalven verhoogt de hoeveelheid antistoffen. Met een biestmeter kan de biestkwaliteit op een snelle en eenvoudige wijze gecontroleerd worden.

Naast de kwaliteit is met name de hoeveelheid biest die binnen twaalf uur na de geboorte wordt opgenomen, bepalend voor de weerstand. Optimaal is drie liter binnen een uur na de geboorte van het kalf en in totaal minimaal zes liter de eerste dag. Als het kalf de eerste keer niets of niet voldoende biest opneemt, is ingeven met de sonde een noodzakelijke maatregel.